

VISIE-DOCUMENT

0. Inleiding

Misschien ben jij iemand die zich steeds meer afvraagt of hij/zij niet 'anders' in elkaar zit. Het kan ook dat je het zeker weet: de manier waarop jij seksualiteit beleeft, is anders dan die van de meeste leeftijdgenoten. Je bent lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender, of je loopt tegen iets anders aan rond jouw beleving van seksualiteit. Je hebt er niet voor gekozen en je kunt er dus niks aan doen. Maar hoe ga je daarmee om?

We willen er zijn voor jongeren als jij. Maar... wie zijn wij eigenlijk? Hoe denken we en welke visie hebben wij over seksualiteit? Hieronder willen we dat kort vertellen. We hebben het dan vooral over homoseksualiteit¹, omdat we weten dat juist daarover veel vragen zijn.

1. Welk verhaal?

Om betekenis te kunnen geven aan je homo-zijn, is het nodig dat je het een plaats kunt geven in een groter verhaal. Want als homo kun je het idee hebben dat je een rol speelt in het verkeerde toneelstuk: wie en hoe jij bent, past niet bij wat de meerderheid in jouw omgeving normaal vindt. Ze gaan ervan uit dat jij (ook) gewoon heteroseksueel bent en dat je op een dag zult trouwen met iemand van het andere geslacht. Want: 'zo hoort het'.

Het 'verhaal' dat mensen aan elkaar vertellen over seksualiteit, kan voor jou als homo vrij negatief – of op z'n minst erg lastig – zijn. Mensen hebben vaak allerlei vooroordelen over homo's. Misschien schrikken ze wel als jij vertelt dat je homo bent. Ze weten niet goed hoe ze met je moeten omgaan. Misschien geven ze je zelfs de indruk dat je je moet schamen voor je homo-zijn. Hoe dan ook, je past niet in het verhaal dat mensen in jouw omgeving over seksualiteit hebben afgesproken. Je bent niet 'normaal'.

Begrijpelijk dat je dan als homo zoekt naar een verhaal waarin jij wél past en waarin jij wél een positieve rol speelt. Nu kun je het verhaal over homoseksualiteit inderdaad ook anders vertellen. Een bekende versie gaat ongeveer zo: 'Jouw homo-zijn is de kern van wie en hoe je bent. Je moet er dus mee kunnen doen wat je zelf wilt.' Dat klinkt inderdaad veel positiever. Maar klopt het?

¹ Als we het hier hebben over seksualiteit of homoseksualiteit, bedoelen we 'het hele complex van gevoelens, gedachten en handelingen die te maken hebben met de lichamelijke aantrekkingskracht tot een persoon' (Tiemen Westerduin en Ilonka Terlouw in 'Geloven in seks', pag. 25). Seksualiteit is breder dan seks. Onder seks verstaan we 'alles wat je doet waardoor je opwinding oproept, en waarmee je gericht bent op lichamelijke bevrediging' (idem). Dus als jij je als homo aangetrokken voelt tot iemand van hetzelfde geslacht, is dat wel seksualiteit, maar (nog) geen seks.

Als christenen hebben wij de overtuiging dat Jezus, die wij van harte willen volgen, ons een ander verhaal voorhoudt. Het is een verhaal waarin we ons helemaal thuis voelen en waarin we een positieve rol mogen spelen. Maar wel op een andere manier. We willen dat verhaal graag met je delen.

2. Wie ben je?

Welke rol speelt iemands homo-zijn in dat verhaal? Kort gezegd: een heel belangrijke rol, maar niet de enige. Dat is natuurlijk logisch, want mensen zijn méér dan homo (of hetero). Ze zijn man of vrouw, jong of ouder; vmo'er of vwo'er - en zo zijn er nog veel meer kenmerken, die bij iedereen verschillend zijn. Al die kenmerken samen bepalen wie iemand is.

Als je een homoseksuele gerichtheid² hebt, kun je zeggen dat dat onderdeel uitmaakt van wie je bent, dus: van je identiteit. En dat is ook zeker zo. Maar het is de vraag of dat het belangrijkste is wat er over je gezegd kan worden. Anders gezegd: of het de *kern* is van je identiteit. Volgens veel homo's is dat het geval. Als je aan zo iemand vraagt: 'In welke groep voel jij je het meeste thuis?', zegt hij of zij waarschijnlijk: bij mensen die ook homo zijn.

Zoals wij het vanuit de Bijbel begrijpen, is dat voor een christen anders. De kern van zijn identiteit is dat hij *christen* is. Dat betekent dat hij Jezus wil volgen. Hij voelt zich dus het meest thuis in de groep van mensen die Jezus óók willen volgen. Daarbij hoeft hij niet te ontkennen dat zijn homo-zijn óók hoort bij wie hij is. Maar in het verhaal waarin hij een 'rol' speelt, staat dat niet voorop. Het is *Jezus* die voorop gaat, de Zoon van God!

3. Het andere verhaal

Welk verhaal vertelt God in de Bijbel over seksualiteit? Een goede plaats om in dat verhaal te stappen, is Mattheüs 19:4, waar Jezus zegt: 'Hebt u niet gelezen dat Hij Die de mens gemaakt heeft, hen van het begin af mannelijk en vrouwelijk gemaakt heeft?' Direct daarna verwijst Hij naar Genesis 2 vers 24: 'Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zich aan zijn vrouw hechten, en die twee zullen tot één vlees zijn.'

Het zijn 'die twee' die tot één vlees zullen zijn – mannelijk en vrouwelijk. Jezus verwijst hier naar Gods plan met seksualiteit. Hij benadrukt dat we dat moeten laten staan. In navolging van Hem willen we dat doen - uit respect voor onze Schepper, die het beste weet hoe mensen tot hun bestemming komen.

Dat is maar niet een willekeurige 'regel'. Door de hele Bijbel heen wordt dit herhaald. Niet alleen verwijst de Heere Jezus er meerdere keren naar, ook de apostel Paulus sluit erbij aan. In zijn brief aan de Efeziërs vergelijkt hij het huwelijk tussen een man en een vrouw zelfs met de eenheid tussen Christus en de gemeente (Ef. 5). Seksualiteit is dus bedoeld als een weerspiegeling van de relatie tussen Jezus en Zijn volgelingen. Daarom willen wij Zijn verlangen reflecteren in hoe wij omgaan met onze seksualiteit.

4. Mannen en vrouwen

Dit principe van de eenheid tussen 'mannelijk' en 'vrouwelijk' is zó belangrijk dat je het niet zomaar kunt vervangen door iets anders. In zijn brief aan de christenen

² Er zijn mensen die liever spreken van 'geaardheid' of 'voorkeur'. Wij bedoelen hetzelfde.

in Rome keurt Paulus het daarom af als mannen seks hebben met mannen, en vrouwen met vrouwen (hfd. 1). Daarbij gebruikt hij dezelfde woorden als Jezus in Mattheüs 19 en Mozes in Genesis 2: de schepping laat zien dat God de mensen 'mannelijk' en 'vrouwelijk' heeft gemaakt. Daarom noemt hij de omgang van mannen met mannen en vrouwen met vrouwen tegennatuurlijk. Het gaat in tegen wat God in de schepping heeft geopenbaard.

Er zijn mensen die van mening zijn dat Paulus het in Romeinen 1 alleen heeft over homoseksualiteit in de tempelcultus en over homoseksueel misbruik. Andere vormen van homoseksualiteit, zoals wij die nu kennen in relaties van liefde en trouw, kende hij helemaal niet. Als hij die wel kende, had hij zich veel genuanceerder uitgelaten.

Die redenering is omstreden. Uit geschriften uit Paulus' tijd blijkt dat er ook toen homoseksuele relaties van liefde en trouw waren. We hebben geen reden om uit te sluiten dat Paulus daarvan op de hoogte was. We sluiten ons daarom aan bij de conclusie van de bekende Britse theoloog N.T. Wright over Romeinen 1: 'Paulus' punt is niet simpelweg "wij Joden keuren dit niet goed", of "zulke relaties zijn altijd ongelijkwaardig en uitbuitend". Zijn punt is, "dit is niet waar mannen en vrouwen voor gemaakt zijn".'

5. Vriendschappen

Daarom geloven wij dat God ons, homo's die in de eerste plaats Jezus willen volgen, ertoe roept om geen seksuele relatie aan te gaan met iemand van hetzelfde geslacht. Dat is gelukkig niet hetzelfde als 'eenzaam zijn'. Ook wij zijn geroepen om lief te hebben. Dat kunnen we en mogen we, óók als homo's – daar heb je geen seksuele relatie voor nodig. Op die manier laten we zien hoe het is om vervulling te vinden in vriendschappen, met mensen van het andere én hetzelfde geslacht. Want mensen kunnen wél zonder seks, maar niet zonder liefde en vriendschap.

Daarom besteden we op onze website veel aandacht aan het onderwerp 'vriendschap'. Misschien ontbreekt het de kerk daar nog wel meer aan dan aan onderwijs over seksualiteit: hoe kunnen vriendschappen een afspiegeling zijn van de vriendschap tussen Jezus en Zijn discipelen? Dat waren intieme vriendschappen waarin weliswaar geen sprake was van seksualiteit, maar wel van oprechte liefde. Daarin mogen wij Hem navolgen en elkaar ondersteunen en stimuleren.

6. Seksuele gevoelens

Hoe zien wij dan onze homoseksualiteit, het feit dat we ons aangetrokken voelen tot mensen van hetzelfde geslacht? We zien daarin in de eerste plaats dat ook wij een schepsel van God zijn. Seksualiteit is een gave die God in de schepping aan mensen heeft gegeven. Daarop vormen wij geen uitzondering.

Alleen, zoals de zonde de hele schepping heeft aangetast, zo heeft ze dat ook met de seksualiteit gedaan. Dat betekent niet dat seksualiteit op zich zonde is geworden, maar wel dat ook seksualiteit lijdt onder de gebrokenheid van de schepping. Bij de één uit zich dat bijvoorbeeld in het niet in staat zijn tot een bevredigende seksuele relatie en bij de ander in een meer dan gemiddeld sterke seksuele behoefte. Die dingen zijn op zich geen zonden, maar ze vragen wel om een bepaalde manier van ermee omgaan. Je kunt er ook zó mee omgaan dat je wel degelijk tot zonde komt.

Zo zien we ook onze homoseksuele gevoelens. Die zijn op zich niet zondig, maar ze zijn wel een gevolg van de gebrokenheid in de schepping. Dat ze niet zondig zijn, betekent dat we ze niet weg hoeven te stoppen of te ontkennen. Tot op zekere hoogte mogen we er zelfs van genieten, bijvoorbeeld als we ons prettig voelen bij iemand van hetzelfde geslacht en/of hem of haar aantrekkelijk vinden.

Bijbels gezegd is er dus ruimte om zo iemand 'aan te zien'. Het wordt pas zonde als we zo iemand 'aanzien om hem/haar te begeren' (Matth. 5:28, Statenvertaling). Die grens is soms lastig te hanteren, maar daarin staan we niet alleen. Iedereen – getrouwd of ongetrouwd - heeft ermee te maken!

7. Hoe ontstaan?

Ten slotte nog iets over het ontstaan van homoseksualiteit. Dat is een moeilijk onderwerp, waar veel verschillende meningen over bestaan. Er is een theorie die benadrukt dat iemand zo geboren wordt: het zit er vanaf het begin al in. Zo ontdekte prof. dr. Dick Swaab bijvoorbeeld dat de hersenen van een homo er anders uitzien dan die van een hetero. Andere wetenschappers bestrijden dit weer. Er zijn christenen die de visie hebben dat homoseksualiteit niet aangeboren is, maar aangeleerd. Dat gebeurt niet bewust, maar is een gevolg van bepaalde omstandigheden waarop – meestal onbewust – 'verkeerd' is gereageerd. Veel homoseksuele jongens, zo zeggen voorstanders van deze theorie bijvoorbeeld, hebben een dominante moeder gehad en een afwezige vader. Daardoor zouden ze teveel de vrouwenrol aangenomen hebben, en te weinig de mannenrol. Het aantal aanhangers van deze gedachte wordt overigens steeds kleiner.

Weer een andere visie houdt het erop dat het een combinatie van factoren is. Waarschijnlijk heeft het zowel te maken met aanleg als met de omstandigheden waarin iemand opgroeit. Mogelijk zal de toekomst uitwijzen dat dit het beste antwoord is. Of misschien moeten we gewoon zeggen dat we niet weten hoe het komt dat een klein percentage van de mensen homoseksueel is.

Is de homoseksuele gerichtheid te veranderen? In het algemeen gaat men ervan uit dat dat niet zo is. Wij hebben geen reden om daarover een andere mening te hebben. Als je homo bent, kun je er dus maar beter van uitgaan dat je zo zult blijven. De goede vraag is daarom niet: 'Hoe kom ik ervan af?', maar: 'Hoe ga ik ermee om?' Op deze website willen we daarover met je meedenken!